

MS – 094

II Semester B.Com. Examination, May/June 2013

(Freshers + Repeaters Scheme)

(2011 – 12 & Onwards)

LANGUAGE SANSKRIT – II

Madhuravijayam of Ganga Devi, Grammar and Translation

Time : 3 Hours

Max. Marks : 100

Instructions : 1) Answer **either** in **Kannada, English or Sanskrit.**

2) Answer Q. No. V, VI and VII in **Sanskrit only.**

I. द्वयोः अधिकृत्य प्रबन्धं लिखत ।

ಎರಡನ್ನು ಕುರಿತು ಪ್ರಬಂಧ ಬರೆಯಿರಿ.

Write an essay on **any two.**

(2×12=24)

अ) गङ्गा देव्या वर्णित मधुरा नगरमधिकृत्य प्रबन्धं लिखत ।

ಗಂಗಾ ದೇವಿ ವರ್ಣಿಸಿರುವ ಮಧುರಾ ನಗರವನ್ನು ಕುರಿತು ಪ್ರಬಂಧ ಬರೆಯಿರಿ.

Give an account of the description of the city Madhura as made by Gangadevi.

आ) युद्ध वर्णनमधिकृत्य प्रबन्धं लिखत ।

ಯುದ್ಧವರ್ಣನೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ಪ್ರಬಂಧ ಬರೆಯಿರಿ.

Write an essay on the depiction of the war.

इ) महाकाव्यस्य लक्षणानि विवृणुत ।

ಮಹಾಕಾವ್ಯದ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

Describe the characteristics of a Mahakavya.

II. चतुर्णां श्लोकानामनुवादं विलिख्य तात्पर्यं विवृणुत ।

ನಾಲ್ಕು ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನು ಅನುವಾದಿಸಿ ತಾತ್ಪರ್ಯವನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

Translate and explain **any four** of the following slokas.

(4×5=20)

अ) अधिरङ्गमवाप्तयोगनिद्रं

हरिमुद्वेजयतीति जातभीतिः ।

पतितं मुहुरिष्टकानिकायं

फणचक्रेण निवारयत्यहीन्द्रः ॥

P.T.O.

- आ) मुखराणि पुरा मृदङ्गघोषैर्
 अभितो देवकुलानि यान्यभूवन् ।
 तुमुलानि भवन्ति फेरवाणां
 निनर्देस्तानि भयङ्करैरिदानीम् ॥
- इ) रमणीयतरो बभूवयस्मिन्
 रमणीनां मणिनूपुरप्रणादः
 द्विजशृङ्खलिकारवलात्क्रियाभिः
 कुरूतेराजपथः स्वकर्णशूलम् ॥
- ई) परितस्ततन्तुवायतन्तु-
 व्यतिषङ्गाज्जनितानि जालकानि ।
 पुरगोपुरसालभञ्जिकानां
 दधतेचीन परावगुण्ठनत्वम् ॥
- उ) नरनाथ! पुराकृपाणमेनं
 विरचरयाखिलदेवतायुधांशैः ।
 उपदिकृतवान् पिनाकपाणेर्
 दनुजानां विजयाय विश्वकर्मा ॥
- ऊ) कृत्ताः शशाङ्गार्धमुखैः पृषत्कैर्
 धनुष्मतां हास्तिकहस्तकाण्डाः ।
 रक्तहृदेषुन्यपतन् भुजङ्गाः
 पारीक्षितस्येव मरवानलेषु ॥

III. त्रयाणां सन्दर्भं विवृणुत ।

ಮೂರು ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಸಂದರ್ಭ ಸಹಿತ ವಿವರಿಸಿ.

Explain with reference to context **any three** of the following.

(3×4=12)

- अ) वीक्ष्य द्ये भृशमन्यान्यपि देवताकुलानि ।
 आ) अधुना हानुकरोति सह्यकन्या ।
 इ) खेदयन्ति तानि द्विजबन्दीनयनाम्बुद्विषितानि ।

- ई) कमपि प्रादुरभावयत् कृपाणाम् ।
- उ) भवते प्रेषितवान् महाभुजाय ।
- ऊ) आस्फालयामास गजस्तमुर्व्याम् ।

IV. द्वयोः लघुटिप्पणी लिखत

ಎರಡನ್ನು ಕುರಿತು ಲಘು ಟಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆಯಿರಿ.

Write short notes on **any two** of the following :

(2×4=8)

- १) गङ्गादेवी
- २) ताम्रपर्णी
- ३) तुलुष्कसिंहनादः
- ४) खङ्गवर्णनम्

V. संस्कृतभाषया उत्तराणि लिखत ।

अ) वाक्य दोषान् परिहरत (पञ्चानां)

(1×5=5)

- १) गणेशं नमः
- २) कृष्णस्य सह गच्छामि
- ३) वेदाः प्रमाणाः
- ४) व्याघ्रेणभयम्
- ५) नाहं वदति
- ६) अलं विवादः ।

आ) त्रीणि पदानि उपयुज्य एकैकं वाक्य रचयत ।

(1×3=3)

- १) पठामि
- २) निर्गन्तुम्
- ३) गृहीत्वा
- ४) पतितः
- ५) आनीय
- ६) कर्तव्यम्

इ) चतुर्णां समासानां एकैकं उदाहरणं लिखत ।

(1×4=4)

- १) तत्पुरुषः
- २) द्वन्द्व
- ३) द्विगुः
- ४) कर्मधारय
- ५) अव्ययीभावः
- ६) बहुव्रीहिः ।

ई) चतुर्णां व्याकरण रीत्या पदपरिचयं कुरुत ।

(1×4=4)

- १) गत्वा
- २) प्रणम्य
- ३) पठितुम्
- ४) अहम्
- ५) नयन्
- ६) कृतम्

VI. संस्कृतभाषया अनुवदत ।

(1×5=5)

ನಿಷಧ ದೇಶದಲ್ಲಿ ನಳ ಎಂಬ ರಾಜನಿದ್ದನು. ಆತ ಶಕ್ತಿಶಾಲಿಯೂ ಸುಂದರನೂ ಆಗಿದ್ದನು. ವಿದರ್ಭ ದೇಶದ ರಾಜನಾದ ಭೀಮನಿಗೆ ದಮಯಂತಿ ಎನ್ನುವ ಮಗಳಿದ್ದಳು. ಸೌಂದರ್ಯ ಮತ್ತು ಚಾರಿತ್ರ್ಯದಲ್ಲಿ ಅವಳು ಅನುಪಮಳಾಗಿದ್ದಳು. ಪರಸ್ಪರರ ಗುಣಗಳನ್ನು ಇತರರಿಂದ ಕೇಳಿ, ನಳ ಮತ್ತು ದಮಯಂತಿ ಪರಸ್ಪರ ಪ್ರೇಮಕ್ಕೆ ಒಳಗಾದರು.

In the kingdom of Nishadha, there was a king by name Nala. He was strong and handsome. In the kingdom of Vidarbha, king Bhima had a daughter by name Damayanti. She was unparalleled in beauty and character. Hearing about each other's qualities from others Nala and Damayanti fell in love with each other.

VII. इमं परिच्छेदं पठित्वा प्रश्नानां उत्तराणि लिखत ।

(3×5=15)

कस्यापि व्यवस्थितस्य नियमसमुदायस्य पालनम् अनुशासनम् उच्यते । यथा विद्यालये कृत्यसमये आगमनं, श्रद्धया पाठानां श्रवणम् अवधानं च गुरुणां सम्मानम् इत्यादयः विद्यालयस्य नियमाः । एतेषु नियमेषु निष्ठया वर्तनं विद्यार्थिनां प्रथमं कर्तव्यम् । इत्थम् अनुशासनेन संस्था यशः प्राप्तुं शक्नोति, विद्यार्थिनः अपि महती योग्यतां लब्धुं शक्नुयुः । एवं नगरस्य देशस्ययापि अनुशासन नियमाः सन्ति । मर्गे वाहनचालनादि नियमानां पालनं, राजकरस्य शुल्कस्य वा समये दानम् इत्यादि सामाजिकैः सर्वदा करणीयम् ।

प्रश्नाः

- १) अनुशासनं नाम किम् ?
- २) विद्यार्थिनां प्रथमं कर्तव्यं किम् ?
- ३) अनुशासन पालनेन किं प्रयोजनम् ?
- ४) सामाजिकैः सर्वदा किं करणीयम् ?
- ५) परिच्छेदस्यास्य उचितां शीर्षिकां निर्दिशत ।